

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді — це комплексна системна й цілеспрямована діяльність органів державної влади, освітніх закладів, громадських організацій, сім'ї та інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління (учнів, вихованців):

- високої патріотичної свідомості
- почуття вірності
- любові до Батьківщини
- турботи про благо свого народу
- готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку з захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

Ключовий пріоритет національно-патріотичного виховання — формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

Завдання закладів освіти — так побудувати виховну діяльність, щоб сама її організація, приклади авторитетних наставників-учителів, шкільне середовище виховували дітей у дусі патріотизму, глибокого розуміння історії свого народу, національної ідентичності, самобутності.

Мета заходів національно-патріотичного виховання у навчальних закладах — сприяти набуттю дітьми та молоддю досвіду патріотичних дій, вихованню в дусі патріотичного обов'язку.

Принципи національно-патріотичного виховання

принцип національної спрямованості виховання	формування у молоді: національної свідомості любові до України, до свого народу шанобливого ставлення до української культури здатності зберегти національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави
принцип культуровідповідності	виховання — культуротворчий процес задля формування базової культури особистості на основі набутого морально-етичного досвіду людства
гуманізація виховного процесу	акцент на особистості як на вищій цінності
принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії	учасники виховного процесу: виступають рівноправними партнерами у спілкуванні беруть до уваги точку зору один одного визнають право на відмінності у поглядах узгоджують свої світоглядні позиції
принцип цілісності	організація виховання як системного педагогічного процесу, спрямованого на: гармонійний та різнобічний розвиток особистості формування цілісної картини світу забезпечення наступності напрямів та етапів виховної роботи

акмеологічний принцип	орієнтація виховного процесу на вищі морально-духовні досягнення й потенційні можливості особистості створення умов для досягнення життєвого успіху розвиток індивідуальних здібностей
принцип особистісної орієнтації	розуміння того, що загальні закони психологічного розвитку проявляються у кожній людині своєрідно й неповторно
принцип життєвої творчої самодіяльності	становлення особистості як творця свого життя, який: здатен приймати особисті рішення нести за відповідальність за свої рішення повноцінно жити і активно діяти постійно самовдосконалюватися адекватно і гнучко реагувати на соціальні зміни
принцип толерантності	інтегрованість української культури в європейський та світовий простір формування у вихованців відкритості, толерантного ставлення до цінностей, відмінних від національних ідей, до культури, мистецтва, вірувань інших народів здатність диференціювати спільне та відмінне в різних культурах сприйняття української культури як невід'ємної частини загальнолюдської

Цілі виховних завдань патріотичного виховання:

- утверджувати в свідомості й почуттях учня патріотичні цінності, переконання і повагу до культурно-історичного минулого України
- виховувати повагу до Конституції, законів України, державної символіки
- укріплювати розуміння взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю
- сприяти набуттю здобувачами освіти патріотичного досвіду на основі:
 - готовності до участі в процесах державотворення
 - умінь визначати форми й способи участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади
 - спроможності дотримувати законів і захищати права людини
 - готовності взяти на себе відповідальність
 - здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів
- формувати мовленнєву культуру, толерантне ставлення до інших народів, культур і традицій
- утверджувати гуманістичну моральність як основу громадянського суспільства
- культивувати кращі риси української ментальності, як-то працелюбність, свободолоубство, справедливість, доброта, чесність, бережне ставлення до природи
- підвищувати престиж військової служби, культивувати ставлення до солдата як до захисника Вітчизни, героя
- виховувати нетерпимість до українофобства, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму тощо.

Заходи національно-патріотичного виховання

Задля виконання завдань національно-патріотичного виховання ІМЗО рекомендує розвивати у навчальних закладах мережу історичних клубів, аби учні мали можливість глибше ознайомитися з історією рідного краю та держави. Приміром, представляючи маловідомі факти минулого українського народу, можна використовувати проекти [Українського інституту національної пам'яті](#).

Героїчні й водночас драматичні події останнього часу спонукають до оновлення експозицій [шкільних музеїв](#) та кімнат бойової слави, зокрема щодо інформації про учасників АТО та бойових дій, волонтерів.

На часі — використання всіх можливостей музейної педагогіки у музейних залах, світлицях.

Варто зауважувати також на волонтерській діяльності педагогів, учнів, батьків як такої, що сприяє встановленню соціальних зв'язків, набуттю дітьми шанобливого й відповідального ставлення, формуванню соціально значущої ініціативності, прагнення пожертвувати в ім'я України вільним часом, здійснити альтруїстичний вчинок.

Важливим чинником національно-патріотичного виховання є феномен Майдану — промовистого свідчення жертвовності заради безумовного дотримання прав людини та поваги до людської гідності, обстоювання загальнонаціональних інтересів відмовою від особистого заради досягнення спільної мети.

20 лютого, у День Героїв Небесної Сотні, рекомендовано [вшанувати подвиг Героїв Небесної Сотні](#), провівши в усіх навчальних закладах:

- єдиний урок
- загальношкільну лінійку
- [позакласні виховні заходи](#).

Зміст виховних заходів має позиціонувати Майдан як форму небаченого дотепер у світовій історії мирного колективного протесту українців у відповідь на порушення базових прав людини і громадянина з боку недемократичного політичного режиму в країні.

Особливою формою роботи має стати створення та популяризація діяльності регіональних Центрів військово-патріотичного виховання дітей та молоді. Головними завданнями Центрів є:

- фізична і професійна підготовка дітей та учнівської молоді до служби в Збройних Силах України
- патріотичне виховання на традиціях українського козацтва
- пропаганда здорового способу життя
- волонтерська та пошукова робота
- проведення масових заходів, спрямованих на підвищення рівня знань молоді про стандарти НАТО та престижності проходження військової служби за контрактом у Збройних Силах України.

Форми національно-патріотичного виховання

Форми, методи та прийоми роботи з національно-патріотичного виховання доречно обирати з огляду на вікові особливості учнів, уподобання й інтереси, традиції навчальних закладів і місцевих громад, можливості навчального закладу тощо.

З-поміж популярних форм національно-патріотичного виховання виокремлено такі, як:

- інтерактивна патріотична зарядка
- творчий проект [«Алфавіт мого міста, селища»](#)
- тематичний (національно-патріотичний) [клуб вихідного дня](#)
- майстер-клас із виготовлення арт-листівок для українських воїнів
- колективна гра зі створення панно «Україна — моя країна!»
- авторський стріт-арт на асфальті крейдою (малюнок і назва)
- гра-репортаж «Видатні імена сучасної України»
- звіт-мандрівка «Сюжетні замальовки рідного краю»
- патріотичний флеш-моб
- презентація ролику (мультфільму) на патріотичну тематику, виготовленого дітьми
- зустрічі з цікавими земляками-патріотами
- акція-пересувна виставка «Маємо знати свої права»
- реконструкція історичних подій
- виготовлення плакатів чи постерів (вітальних, узагальнюючих, символічних)
- портфоліо родинних реліквій і чи традицій
- написання книги пам'яті (родини, школи, району, міста)
- станційні ігри (квест «Знайди Декларацію — врятуй незалежність»)
- [створення інфографіки](#) (шевронів, подій)
- «живий музей»
- реальні або віртуальні подорожі (історичними музеями України чи місцями історичних подій)
- конкурси есе, біографічних розвідок
- тренінги (міні-, презентаційні, інформаційно-просвітницькі)
- флеш-моби (візуалізація державних чи національних символів, контурів кордонів України)
- лото «Меморі» (створення карток на запам'ятовування дат, назв місць, діячів та їхніх висловлювань, пов'язаних із здобуттям Україною незалежності, Днем Конституції та програвання)
- кастинг і розучування патріотичних пісень.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом по школі

від _____ № _____

ПЛАН ЗАХОДІВ

з національно-патріотичного виховання

у ОЗЗСО «Комишнянський ліцей Комишнянської селищної ради»

на 2022/2023 навчальний рік

№ з/п	Назва заходу	Строки виконання	Відповідальні
1.	Систематизувати нормативно-правову базу навчального закладу щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді	IV квартал 2022 р.	Заступник директора школи з виховної роботи
2.	Розробити річний та перспективний плани роботи щодо національно-патріотичного виховання на 2022/2023 рік.	IV квартал 2022 р.	Заступник директора школи з виховної роботи
3.	Опрацювати положення дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)	IV квартал 2022 р.	Викладач предмету «Захист Вітчизни», учитель фізичної культури
4.	Популяризувати на конференціях, круглих столах і широко висвітлювати у друкованих засобах, навчально-методичній літературі факти і події, що свідчать про колективну й індивідуальну боротьбу за незалежність України у XX столітті, перерахованих у Законі України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті» (№ 25-38-1 від 07.04.2015 р.)	Постійно	Класні керівники, вчитель історії.
5.	Проводити науково-дослідницьку та освітньо-просвітницьку роботу, яка передбачає відновлення історичної пам'яті про тривалі державницькі традиції України (Київська Русь, Велике князівство Литовське, Військо Запорізьке, Гетьманщина, діяльність Українських урядів 1917-1921 років, інші визвольні проекти), включно з проведенням фотовиставок, організацією музейних експозицій, проведенням дискусій, круглих столів із	Постійно	Класні керівники, вчителі історії.

	застосуванням регіональних традицій, свідчень усної історії національно-визвольної боротьби українського народу		
6.	Забезпечити проведення тижнів правової освіти та національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і місця у суспільстві, можливості реалізації своїх прав у поєднанні з виконанням обов'язків	листопад 2022 р. - лютий 2023 р.,	Педагог організатор, класні керівники, вчитель правознавства, історії
7.	Проводити у навчальному закладі спеціальні уроки, конкурси, фестивалі з відзначення Дня української писемності та мови	9 листопада 2022 р.	Заступник директора школи з виховної роботи вчителі української мови
8.	Започаткувати Всеукраїнський місячник у рамках проведення Міжнародного місячника шкільної бібліотеки «Виховуємо громадянина – патріота України»	Травень 2023 р.	Заступник з виховної роботи, класні керівники, шкільний бібліотекар
9.	Організовувати пошукову роботу, залучивши дітей, учнів та педагогічний колектив до пошуку, охорони, збереження народної культурної спадщини України (пісні, легенди, перекази тощо). Поповнювати матеріалами шкільні сайти	Постійно	Заступник з виховної роботи, педагогічний колектив
10.	Включити до плану виховної роботи школи: творчі завдання з національно-патріотичної тематики, конкурси; тематичні виставки дитячої творчості; міні-проекти за участю батьків: світ професій, сімейні династії, захисники Вітчизни у моїй родині; шкільні та родинні екологічні проекти	Протягом року	Заступник з виховної роботи, педагог-організатор
11.	Спланувати та провести виховні години у формі: постановок українських народних та сучасних казок; зустрічей з волонтерами, учасниками АТО та бойових дій;	Протягом року	Заступники з виховної роботи, класні керівники

	майстер-класів за участю дітей та батьків з виготовлення сувенірів для бійців Української армії		
12.	Впровадити виховні проекти: «Рідний край, де ми живемо, Україною зовемо» (літературно-музичні композиції за творами українських дитячих письменників і композиторів); «Я і моя родина – казковий дивосвіт» (літературно-музичні композиції за творами українських дитячих письменників і композиторів); «Моя маленька батьківщина» (презентація виставки творчих робіт дітей та батьків за творами українських дитячих письменників)	Листопад 2022 р. Вересень 2022 р. Лютий 2023 р.	Заступник з виховної роботи, класні керівники
13.	Проводити конкурси дитячої зображувальної творчості «Слава українським військовим», «У світі немає кращої країни, ніж Україна», «Планета дружби» малюнків; оберегів, організовувати написання листів бійцям АТО.	Постійно	Заступник з виховної роботи, педагог – організатор, вчителі мистецтва
14.	Прищеплювати любов до української мови через спеціально організовані уроки: «Свято рідної мови», «Мужай, прекрасна наша мова», «Шевченківське слово»	Листопад, Лютий, Березень	Заступник директора школи з виховної роботи вчителі української мови
15.	Використовувати на заняттях фізичної культури українські народні ігри	Постійно	Вчитель фізичної культури
16.	Запровадити цикл бесід, спрямованих на розкриття традицій української культури, ознайомлення дітей з фольклором (традиції, ігри та ін.)	Постійно	Заступник директора школи з виховної роботи, класні керівники
17.	За можливості організовувати системну екскурсійну діяльність дітей та учнівської молоді, поїздки-обміни учнівських груп, відвідування визначних історичних місць та ознайомлення з пам'ятками української історії та культури	Протягом року	Педагог - організатор
18.	Проводити благодійні акції на підтримку Збройних сил України	Протягом року	Педагог - організатор

19.	Долучатися до акцій для ВПО.	Протягом року	Педагог - організатор
20.	Активізувати профорієнтаційну роботу серед старшокласників на подальшу службу в Збройних силах України шляхом проведення тематичних заходів: конкурсів, вікторин, змагань тощо	Упродовж навчального року	Заступник директора школи з виховної роботи, викладач предмету «Захист Вітчизни»
21.	Розпочати навчальний рік Уроком мужності і милосердя під девізом «Ми - нація єдина, твої ми діти Україно!», поглибити знання учнів про історію, природні ресурси, культурну спадщину України; формувати культуру взаємовідносин між людьми, повагу до традицій і звичаїв українського народу; виховувати почуття патріотизму; сприяти розвитку пізнавального інтересу	1 вересня 2022 р.	Заступник директора школи з навчальної роботи, класні керівники
22.	Активізувати роботу та організувати проведення з дітьми та учнівською молоддю: - безстрокові акції «Ми разом», спрямованих на допомогу пораненим військовим (1-11 кл.); - благодійної акції «З вірою в серці», спрямованої на підтримку захисників нашої країни, їхніх дітей та родин, медичних працівників і волонтерів (1-11 кл.); - мітингу-реквієму на вшанування Героїв Небесної Сотні (1-11 кл.); - зустрічей з воїнами-учасниками російсько-української війни «В родинному колі» (1-11 кл.)	Протягом року	Заступник директора школи з виховної роботи, класні керівники
23.	Проводити тематичні заходи, присвячені героїчним подвигам українських воїнів, боротьбі за територіальну цілісність і незалежність України: - до утворення Української Повстанської Армії (14.10.1942 р.); - до дня Соборності України; - до святкування дня Гідності та Свободи	14.10 22.01 22.11	Педагог – організатор, класні керівники, вчителі історії

24.	Забезпечити організацію перегляду та обговорення учнями вітчизняних художніх і документальних фільмів: - «Між Гітлером і Сталіним. Україна в II Світовій війні», 2002 рік, авт. – Святослав Новицький; - «Війна – український рахунок», 2002 рік, авт. – Сергій Буковський; - «Війна без переможців» 2003 рік, авт. – Ігор Чижов; - «ОУН-УПА: війна на два фронти», 2006 рік, авт. – Андрій Санченко; - «УПА. Третя сила», 2007 рік, авт. – Сергій Братішко, Віталій Загоруйко; - «1377 спалених заживо», 2009 рік, авт. – Іван Кравчишин; - «Поводир», 2014 рік, авт. – О.Г. Санін	Протягом року	Педагог – організатор, класні керівники, вчителі історії
25.	Проводити раз на рік фестивалі патріотичної пісні; святкування Дня Примирення, Дня Збройних Сил України, захисника Вітчизни, відзначення дня пам'яті Героїв Крут, Дня Соборності України	Протягом року	Заступник директора школи з виховної роботи, вчитель музики
26.	Приймати участь у щорічному проведенні I (у громаді) етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)	Протягом року	Викладач предмету «Захист Вітчизни», вчитель фізичної культури
27.	Вдосконалити роботу волонтерських загонів.	Постійно	Педагог – організатор

